

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-735/17-C

Název	Základní škola Strakonice, Dukelská 166
Sídlo	Dukelská 166, 386 01 Strakonice II.
E-mail	posta@dukelska.strakonice.cz
IČ	47255838
Identifikátor	600063691
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Václav Vlček
Zřizovatel	Město Strakonice
Místo inspekční činnosti	Dukelská 166, 386 01 Strakonice II.
Termín inspekční činnosti	27. 11. 2017 – 6. 12. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) a odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů. Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy. Získávání informací o vzdělávání žáků v oblasti společného vzdělávání (se zaměřením na práci asistentů pedagoga a na další podpůrná opatření).

Charakteristika

Základní škola Strakonice, Dukelská 166 (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Sídlí v pavilonové budově v blízkosti centra města. Základní školu navštěvovalo k termínu inspekční činnosti 964 žáků ve 40 třídách, školní družinu 315 účastníků v 8 odděleních. Na druhém stupni jsou zřizovány speciální třídy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů pro nadané žáky. Vzdělávání vhodně doplňuje nabídka zájmových kroužků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy tvoří ředitel a jeho dva zástupci pro první a druhý stupeň. Ředitel školy má představu o dalším směřování školy, do vytvořené koncepce však nepromítá právní změny a trendy ve vzdělávání. Organizační řád obsahuje kompetence jednotlivých pracovníků, chybí však vymezení jejich vzájemných vztahů a rozdělení zodpovědností nezohledňuje náročnost činností (např. oblast výchovného poradenství zajišťuje pouze jedna výchovná poradkyně). Ředitel školy delegoval značnou část kompetencí na své zástupce a pedagogickému vedení školy nevěnuje odpovídající pozornost. Stanovil plán kontrolní činnosti, který však není důsledně plněn a kontrolní činnost tak není účinným nástrojem pro zvyšování kvality vzdělávání. Na prvním stupni není prováděna hospitační činnost, pedagogičtí pracovníci nedostávají potřebnou zpětnou vazbu týkající se kvality jejich práce. I v dalších oblastech nedochází ke zjištění případných problémů a přijetí účinných opatření k jejich odstranění. Další vzdělávání pedagogických pracovníků není plánovité (plán byl zpracován v průběhu inspekční činnosti), probíhá dle zájmu pracovníků, počet účastí na vzdělávacích akcích byl v posledním školním roce poměrně nízký. Škola neprovádí systematické hodnocení vlastní práce; činnost školy je sice částečně hodnocena ve výročních zprávách, ale jejich výpovědní hodnota je nízká. Vedení školní dokumentace vykazuje celkově rezervy, některé dokumenty (např. školní a vnitřní řád, školní vzdělávací program) neodpovídají legislativním požadavkům. Nastavení systému řízení a kontrolního systému není systematické, projevuje se nedodržováním zákonných norem s nepříznivým dopadem na poskytované vzdělávání.

K termínu inspekční činnosti zajišťovalo vzdělávání 81 pedagogických pracovníků v základní škole, z toho 8 asistentek pedagoga a 8 vychovatelek ve školní družině. Tři pedagogické pracovnice nesplňují předpoklad odborné kvalifikace, avšak v současné době dokončují studium pro její splnění. Pozitivem je snaha o maximální využívání odbornosti pedagogických pracovníků. Na pozicích výchovné poradkyně a metodičky prevence došlo k personálním změnám. Spolupráce pedagogických pracovníků probíhá v různé míře, intenzivní je v oblasti pořádání soutěží a olympiád. Činnost metodických orgánů působí však spíše formálně, není zde zřejmá snaha o zlepšování kvality vzdělávání. V rámci jednotlivých předmětů nedochází k porovnání úrovně znalostí a dovedností žáků v ročnících např. formou srovnávacích testů ani k jiné systematictější metodické podpoře. Péče o začínající pedagogické pracovníky spočívá v možnosti konzultovat případné problémy se zkušenějšími kolegy, ne vždy je přidělen uvádějící učitel a poskytována potřebná zpětná vazba na základě vzájemných hospitací.

Vedení školy vyvíjí úsilí o zlepšování materiálních podmínek, v posledních letech se podařilo modernizovat některé odborné učebny, zázemí pro výuku tělesné výchovy, prostory šaten ve spojovací chodbě, cvičné kuchyně a vybavení školní kuchyně. Na dobré úrovni je vybavení i počet počítačových učeben, vyučující mají ve třídách k dispozici počítače

připojené k internetu s možností napojení na školní informační systém. V některých třídách se však zatím nepodařilo obnovit nábytek a pořídit didaktickou techniku, rovněž estetické prostředí některých tříd zejména na druhém stupni – na rozdíl od prostředí na chodbách – nepůsobí příliš podnětným dojmem. Vzhledem k poměrně vysoké kapacitě a naplněnosti školy nezůstávají prostory např. pro vybudování jazykových učeben či kabinetů, problémem nadále zůstávají nepříznivé prostorové i materiální podmínky jednotlivých oddělení školní družiny. Přestože část prostor neposkytuje dostatečný komfort, škola se snaží zajistit žákům pro vzdělávání bezpečné a vstřícné místo.

Škola rozvíjí dobrou spolupráci se zákonnými partnery i dalšími organizacemi. Zlepšila se spolupráce se zřizovatelem v materiální oblasti (rekonstrukce), motivační je též poskytování stipendií úspěšným žákům. Zákonní zástupci dostávají potřebné informace na třídních schůzkách, prostřednictvím webových stránek, případně dle potřeby formou individuálních konzultací. Velkým přínosem je spolupráce se sdružením rodičů, které finančně přispívá na odměny pro žáky, lyžařský výcvik, zájmovou činnost apod. Častá charitativní činnost školy je realizována zejména ve spolupráci s Hnutím na vlastních nohách. Dlouholetá spolupráce s partnerskou školou ve Švýcarsku podporuje jazykové dovednosti žáků a jejich seznámení s odlišnými kulturami.

Škola naplňuje své záměry v oblasti zdravého životního stylu, žákům poskytuje kvalitní stravování v době oběda výběrem ze dvou hlavních jídel. Využívá moderních trendů při přípravě pokrmů a je zapojena do projektů „Mléko do škol“ a „Ovoce a zelenina do škol“ na podporu zdravých stravovacích návyků žáků.

Škola hospodařila v posledních dvou letech v hlavní činnosti s finančními prostředky z dotací ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání a na rozvojové programy MŠMT, z příspěvku na provoz od zřizovatele a z úplaty za školní družinu. Škola realizovala projekty z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, které byly využity na podporu jazykové a čtenářské gramotnosti žáků – výjezdy do Berlína a Londýna, obnovu a doplnění knih ve školní knihovně 1. stupně. Vybavení a renovace cvičné kuchyně byla realizována ze státního zemědělského intervenčního fondu. Finanční prostředky školy dostačují pro realizaci školních vzdělávacích programů.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Škola pokračuje v tradici zřizování tříd s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů v rámci podpory nadaných žáků a dále speciálních tříd (7.–9. ročník). Do těchto speciálních tříd byli v rozporu s legislativou zařazeni žáci s neplatným doporučením školského poradenského zařízení a též žáci, kteří podle doporučení mají být zařazeni ve třídě podle § 16 odst. 9 školského zákona. Z hlediska organizace vzdělávání se nejvíce jako efektivní stav, kdy ve třídách na prvním stupni je běžně 28 žáků a zároveň v jedné ze speciálních tříd 6 žáků, kteří jsou při pracovních činnostech rozděleni ještě na dvě skupiny. Značný problém představuje organizace školní družiny, kdy je 315 účastníků zapsáno v 8 odděleních, což o 75 účastníků přesahuje počet povolený legislativou.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání není v souladu s aktuálními požadavky rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, postrádá úplnost a přehlednost. Neobsahuje některá témata (např. část vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, matematika, anglický jazyk), v některých předmětech není specifikováno učivo a jeho zařazení do ročníků, dále v některých případech chybí očekávané výstupy dle rámcového vzdělávacího programu apod. Disponibilní hodiny škola vhodně využila v souladu se svým zaměřením na posílení hodinové dotace matematiky, přírodovědných předmětů a pracovních činností.

Školní vzdělávací program není naplňován ve speciálních třídách, které nemají v učebním plánu zařazený další cizí jazyk. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je sice v souladu s právními ustanoveními, obsahuje však neaktuální údaje a vyžaduje revizi. Zájmové aktivity školní družiny vhodně doplňuje činnost kroužků, které organizuje základní škola.

Výuka probíhala převážně v pozitivní pracovní atmosféře, vyučující uplatňovali vůči žákům až na výjimky respektující a vstřícný přístup. Žáci dodržovali nastavená pravidla, plnili pokyny vyučujících a zadané úkoly. Obsah učiva byl určen tematickými plány, které se rámcově opírají o školní vzdělávací program, konkrétně vycházel z učebních textů pro jednotlivé předměty a ročníky. Cíle se častěji zaměřovaly na rozvoj vědomostí, méně na získávání dovedností a vytváření postojů. Z hlediska metod a forem práce převažovalo frontální učení, tedy společné učení žáků a výklad učitele, často v kombinaci se samostatnou prací. Všichni žáci plnili bez ohledu na své schopnosti a způsobilost udržet pozornost stejné úkoly, nevyskytovala se diferenciací úkolů, např. v případě přítomnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Někteří žáci byli v souladu s doporučením školského poradenského zařízení podporováni činností asistenta pedagoga, k jejich efektivnímu využití ve výuce někteří vyučující teprve hledají cestu. Podpořit aktivní učení zařazením práce ve dvojici či skupinové práce se dařilo v menší části výuky a projevilo se velmi pozitivně na motivaci žáků. Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů nebylo využito potenciálu žáků, např. zařazením problémového učení, které podporuje rozvoj myšlení a schopnost překonávat obtíže. Informační a komunikační technologie byly jako podpora názornosti a vzdělávacího procesu využívány spíše okrajově, rovněž se příliš nedařilo propojovat učivo s reálným životem. Vyučující vhodným způsobem, zejména motivačně, hodnotili okamžité výkony žáků a poměrně dobře pracovali s chybou. Hodnocení pokroku žáků, sebehodnocení, vzájemné hodnocení jako prostředky, které podporují učení, uplatnili ojedinele. Rezervy byly rovněž v zařazování závěru hodin, vytvoření prostoru pro shrnutí učiva a hodnocení hodin.

V průběhu hospitační činnosti ve školní družině byli účastníci motivováni k nabízeným aktivitám, které podporovaly jejich všestranný rozvoj. Vzhledem k omezeným prostorovým podmínkám využívá školní družina často nově upravené venkovní prostory k pohybovým aktivitám. V odděleních školní družiny není pevně stanoveno, odkdy si mohou rodiče děti vyzvedávat. Účastníci pak odcházejí různě průběžně nebo často také na kroužky. Nelze proto provádět nerušeně činnosti s delším časovým rozvržením (vycházky mimo areál školy či náležitě dokončení započaté práce apod.) a snižuje se tak efektivita zájmového vzdělávání.

Škola podporuje žáky formou přípravy na soutěže a olympiády, usiluje o rozvoj gramotností a osobnosti, a to účastí žáků na exkurzích, kulturních a sportovních akcích, výjezdech do zahraničí, výměnných pobytech, zapojením do četných charitativních akcí, tvorby časopisu, působením v pěveckém sboru apod.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola nevyužívá, vyjma účasti na olympiádách a soutěžích, žádné externí (vyjma povinného testování ČŠI) či interní nástroje, které by poskytovaly relevantní informace pro zhodnocení celkové úrovně výsledků vzdělávání. Zápisy z pedagogických rad, metodických a předmětových komisí obsahují jen formální zmínku, že o výsledcích vzdělávání bylo jednáno. Závěry jednání a opatření z nich vyplývající vedení školy nepředložilo. Na základě počtu žáků, kteří se zúčastnili, popř. i obsadili přední místa v soutěžích a olympiádách lze usuzovat, že škola podporuje uplatnění získaných znalostí žáků a dává jim možnost zažít úspěch.

Česká školní inspekce obdržela podnět, který upozorňuje na neprofesionalitu školy v oblasti inkluzivního vzdělávání směrem k žákům s potřebou podpůrných opatření a se školní neúspěšností. V poradenském týmu působí výchovná poradkyně a školní metodička prevence. Na částečný úvazek pracují v týmu speciální pedagožka a školní psycholožka. Nastavení poradenského systému ve škole však není zcela funkční, nedaří se v potřebné míře koordinovat poradenské činnosti, důsledně zabezpečovat poskytování podpůrných opatření žákům a zajišťovat metodickou podporu pedagogům. Strategické materiály školy zabývající se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami mají spíše formální charakter, případně byly zpracovány až v průběhu inspekční činnosti. Škole se nedaří vždy žáky se speciálními vzdělávacími potřebami identifikovat. V mnohých případech škola projevuje snahu o dobré výsledky těchto žáků a poskytuje jim podporu např. formou výuky v malých skupinách na prvním stupni, doučováním, prostřednictvím služeb asistenta pedagoga, vstřícným přístupem vyučujících atd. Naopak u některých žáků bylo porovnáním doporučení školských poradenských zařízení s reálnými situacemi v praxi zaznamenáno nerespektování jejich potřeb a absence potřebné podpory. Některé učitelky neprojevovaly snahu doporučené postupy a metody práce uplatnit, objevily se i známky nerespektujícího přístupu ze strany pedagožky. Doporučení poradenského zařízení na vnitřní intervenci formou práce školní psycholožky s třídním kolektivem škola rovněž neaplikovala. Škola zpracovává individuální vzdělávací plány, některé ale nesplňují všechny legislativní požadavky. Ve dvou třídách byly místo individuálních vzdělávacích plánů žáků vypracovány třídní vzdělávací plány, ty však nezajišťují odpovídající individuální podporu. Plány pedagogické podpory nejsou důsledně vypracovávány, a to ani v případech, kdy je nutná součinnost více pedagogů. Opatření školy na zajištění optimálních podmínek směrem k žákům s potřebou podpůrných opatření nutno hodnotit jako nedostačující. Kontrolní činnost vedení školy se na tuto oblast nezaměřuje. Obdržený podnět se jeví jako z velké části opodstatněný.

Žákům a jejich zákonným zástupcům je běžnými způsoby poskytováno kariérové poradenství. Škola se účinně věnuje prevenci rizikového chování, vzniklé problémy efektivně řeší hned v počátcích. Pedagogové důsledně dbají na dodržování nastavených pravidel, systematická pozornost věnovaná kázi významně přispívá k vytváření klidné pracovní atmosféry.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Škola dlouhodobě udržuje počet žáků na hraně kapacity díky výhodné poloze v blízkosti centra města. Počet tříd v základní škole je stabilní, ve školní družině byla navýšena kapacita. Na druhém stupni škola pokračuje ve zřizování tříd s rozšířenou výukou matematiky a speciálních tříd. Průběžně dochází k přirozené obnově pedagogického sboru, k personálním změnám došlo na pozicích výchovné poradkyně, metodičky prevence a vedoucí školní jídelny. Od poslední inspekční činnosti se škole podařilo realizovat některé záměry v materiální oblasti, přetrvávající problém představuje především zázemí školní družiny. Škola podporuje nadané žáky v přípravě a účasti na soutěžích a olympiádách, není však dostatečně důsledná v péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Silné stránky

- škola podporuje nadané žáky, připravuje je na soutěže a olympiády, ve kterých jsou vybraní žáci úspěšní v okresních i vyšších kolech

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- značné rezervy v řízení a pedagogickém vedení školy se projevují nedodržováním zákonných norem a negativně se odrážejí v kvalitě vzdělávání
- školní vzdělávací program pro základní vzdělávání není v souladu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání, v případě žáků ve speciálních třídách není školní vzdělávací program plněn ve vzdělávacím oboru druhý cizí jazyk
- metody a formy práce nepodporují v dostatečné míře aktivní učení žáků
- poradenský systém v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami není funkčně nastaven, doporučení školských poradenských zařízení nejsou vždy důsledně dodržována, nedaří se poskytovat odpovídající podporu všem žákům, kteří ji potřebují
- prostorové podmínky a prostředí některých tříd vzhledem k jejich naplněnosti neposkytují dostatečný komfort pro vzdělávání žáků
- škola má rezervy v oblasti hodnocení pokroku žáků, zejména v uplatňování nástrojů formativního hodnocení jako prostředků podporujících učení
- škola systematicky neprovádí vlastní hodnocení a systematicky nezjišťuje úroveň celkových výsledků vzdělávání
- systém a realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků nepodporuje v požadované míře jejich profesní rozvoj; nedůslednost v poskytování zpětné vazby pedagogickým pracovníkům včetně začínajících (hospitační činnost) a činnost metodických komisí nesměřují ke zvyšování kvality vzdělávání
- materiální, personální, prostorové podmínky a organizace školní družiny nepodporují realizaci školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zlepšit řízení a pedagogické vedení školy – dodržovat zákonné normy, důsledně provádět kontrolu, rozdělit kompetence dle náročnosti, provádět systematické vlastní hodnocení činnosti školy, přijímat odpovídající opatření, poskytovat systematickou zpětnou vazbu pedagogickým pracovníkům včetně začínajících, plánovat jejich další vzdělávání a profesní rozvoj včetně vedení školy (legislativa), systematicky a v souladu s legislativou vést dokumentaci školy
- zlepšit činnost předmětových komisí, posílit spolupráci pedagogických pracovníků, péči o začínající pedagogy, zavést vzájemné hospitace
- vydat nový školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – zrevidovat, doplnit a zapracovat dodatky, zajistit jeho plnění; aktualizovat školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání
- podpořit aktivní učení žáků zařazováním moderních metod a forem práce
- zavést systém v poskytování poradenských služeb v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, posílit školní poradenské pracoviště o jednoho výchovného poradce, poskytovat odpovídající podporu všem žákům, kteří ji potřebují
- posílit oblast hodnocení pokroku žáků, uplatňovat formativní hodnocení žáků
- systematicky zjišťovat celkové výsledky vzdělávání žáků
- zlepšit prostorové podmínky a estetické prostředí některých tříd
- zlepšit organizaci a podmínky školní družiny

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy, Strakonice, Dukelská 166 ze dne 1. 3. 2007, s dodatky 1–5, poslední ze dne 17. 6. 2009
2. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje č. j. KUJCK 93164/2016 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení ze dne 9. 6. 2016
3. Potvrzení ve funkci ředitele školy ze dne 26. dubna 2012, MUST/017960/ŠCR/vac
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení
5. Zahajovací výkazy základní školy a školní družiny
6. Koncepce rozvoje ZŠ Dukelská ul. 166 ze dne 9. 3. 2016
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání č. j. 412/2008 s dodatky
8. Školní výchovně vzdělávací program školní družiny
9. Školní řád základní školy
10. Řád školní dužiny
11. Školní matrika v elektronické podobě
12. Záznamy z jednání pedagogické rady
13. Výroční zprávy o činnosti školy 2015/2016, 2016/2017
14. Rozvrhy tříd 2017/2018
15. Třídní knihy 2016/2017
16. Harmonogram na školní rok 2017/2018
17. Dokumentace k přijímání ke vzdělávání, přestupům žáků
18. Dokumentace výchovného poradenství
19. Dokumentace k prevenci rizikového chování
20. Organizační řád Základní školy Strakonice, Dukelská 166 ze dne 15. 5. 2014
21. Hospitační činnost 2017/2018 – zástupce ředitele
22. Personální dokumentace pedagogických pracovníků včetně dokladů o vzdělání
23. Dokumentace školy vztahující se k problematice BOZ včetně knihy úrazů
24. Dokumentace ke školnímu stravování
25. Ekonomická dokumentace a účetní evidence za roky 2015 a 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, Dukelská 23, 370 01 České Budějovice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.c@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ludmila Hadravová, školní inspektorka

Mgr. Ludmila Hadravová v. r.

Ing. Jana Fišerová, školní inspektorka

Ing. Jana Fišerová v. r.

Ing. Jana Kotyzová, školní inspektorka

Ing. Jana Kotyzová v. r.

Mgr. Regina Mihulová, školní inspektorka

Mgr. Regina Mihulová v. r.

Mgr. Renáta Tvrdíková, školní inspektorka

Mgr. Renáta Tvrdíková v. r.

Bc. Ladislava Svatošová, kontrolní pracovnice

Bc. Ladislava Svatošová v. r.

V Českých Budějovicích 8. 1. 2018

Datum a podpis ředitele školy / školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Václav Vlček, ředitel školy

Mgr. Václav Vlček v. r.

Ve Strakoniciích 11. 1. 2018